עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

ויו"ד דושופטיך דריש ר' יהודה למייתא להכיא עוד שניים: בעליל לעיר: במגולה ופשוט שלון עיר קרובה כזו: מתני' · דלא קתני מלך וכהן גדול דלא כר' אליעזר בן יעקב: לר' יהודה: חמשה לר' כרבי יהודה: מלאן זקן ממרא · לב"ד הגדול שאינו נעשה ממרא אלא בב"ד תורה אור

ויו"ד לא משמע ליה (מאי קאמר רחמנא המיוחדין שבשופטיך) "אלא מעתה "ויצאו" שנים "ומדדו" שנים: לר' יהודה הרי כאן תשעה לרבי שמעון הרי כאן שבעה? ההוא מיבעי ליה לכדתניא "ויצאו" = "הן ולא שלוחיהן, "ומדדו" "שאפי' נמצא בעליל לעיר הין מודדין שמצוה לעסוק במדידה מתניתין דלא כר"א בן יעקב דתניא "ר' אליעזר בן יעקב אומר "זקניך" זו סנהדרין שופטיך" זה מלך וכהן גדול מלך דכתיב °מלך במשפט יעמיד ארץ, כהן גדול דכתיב °ובאת אל הכהנים הלוים ואל השופט אשר יהיה וגו'" איבעיא להו רבי אליעזר בן יעקב במלך וכהן גדול הוא דפליג, אבל בסנהדרי אי כרבי יהודה אי כרבי שמעון סבירא ליה אן דלמא בסנהדרי נמי פליג עד דאיכא כולה סנהדרי אמר רב יוסף ת"ש "מצאן זקן ממרא אבי פני והמרה עליהן יכול תהא המראתו המראה? תלמוד לומר °וקמת ועלית אל המקום" ומלמד שהמקום גורם דנפוק כמה: אילימא דנפוק מקצת, דלמא הנך דאיכא גואי כוותיה סבירא להו, אלא פשיטא דנפוק כולהו, ולמאי, אי לדבר הרשות מי מצו נפקי והכתיב °שרך אגן הסהר אל יחסר המזג" שאם נצרך אחד מהם לצאת: אם יש שם עשרים ושלשה כנגד סנהדרי קטנה יוצא, ואם לאו אינו יוצא, אלא פשיטא לדבר מצוה - למאי לאו למדידת עגלת ורבי אליעזר בן יעקב הא, א"ל אביי לא, דלמא להוסיף על העיר ועל העזרות *כדתנן "אין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא בבית דין של שבעים ואחד תניא כוותיה דרב יוסף מצאן אבית פני והמרה עליהן כגון שיצאו למדידת עגלה או להוסיף על העיר ועל העזרות יכול תהא המראתו המראה ת"ל "וקמת ועלית" מלמד שהמקום גורם: נמצא טמון בגל או תלוי באילן, לימא מתניתין ר' יהודה היא, לא דבנן דתניא ושכחת עומר בשדה - פרט לטמון דברי רבי יהודה רבי אומר "בשדה" לרבות את הטמון, אמר רב אפי' תימא רבנן °הכא מעייניה דקרא התם מעייניה דקרא: (ה) דכתיב °כי ימצא חלל - היכא דמשתכח, "באדמה": פרט לטמון, והתם מעייניה דקרא דכתיב °כי תקצור קצירך בשדך ושכחת עומר" שכחה דומיא דקציר מה קציר - בגלוי אף שכחה - בגלוי, כתב רחמנא "בשדה" לרבות את הטמון, לרבי יהודה נמי תיפוק ליה משכחה דומיא דקציר, אין הכי נמי, ואלא "בשדה" למה לי? מיבעי ליה לרבות שכחת קמה, ורבנן שכחת קמה מנא להו? נפקא להו מכי תקצור קצירך בשדך (ו) ור' יהודה מיבעי ליה לכדרבי אבהו אמר ר' אלעזר דאמר רבי אבהו אמר ר"א °פרט לשצפו עומרין לתוך שדה חבירו ורבנן בשדה בשדך ור' יהודה בשדה בשדך, לא משמע ליה ר' ירמיה *צפו עומרין לתוך שדהו מהו: אויר שדה כשדה דמי אן לאו כשדה דמי? א"ל רב כהנא לרב פפי ואמרי לה רב כהנא לרב זביד הפשוט ליה מדרבי אבהו, א"ר אלעזר דאמר "פרט לשצפו עומרין לתוך שדה חבירו, דחבירו אין לתוך שדהו לא, וליטעמיך לתוך שדה חבירו לא, והא בעינן בשדך וליכא? אלא לתוך שדה חבירו ואפילו מונחין והאי דקאמר "צפו" דלא משכחת לה אלא בצפו הא שמע *עומר שהחזיק בו להוליכו לעיר והניחו על גבי חבירו ושכחו: התחתון שכחה והעליון אינו שכחה דברי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון שניהם אינן שכחה: התחתון מפני שהוא טמון והעליון מפני שהוא צף עד כאן לא פליגי אלא בתחתון אבל בעליון דברי הכל לא הואי שכחה, שאני התם כיון דאחזיק ביה זכה ביה, הכי, מאי אירא "על גבי חבירו" אפילו בשדה נמי אין הכי נמי והאי דקתני "על גבי חבירו" משום תחתון, הא "מפני שהוא צף" קאמר: אמר מפני שהוא כצף אמר אביי *הריני כבן עזאי בשוקי טבריא, אמר ליה ההוא מדרבנן לאביי: שני חללים זה על גבי זה מהיכן הוא מודד - מין במינו הוי טמון ומין במינו לא הוי צף ומין במינו הוי צף ומין במינו לא הוי טמון ומתחתון מודד אן דלמא מין במינו הוי טמון, ומין במינו הוי צף, ולא מתחתון מודד ולא מעליון מודד? א"ל תניתוה

דהדר רבייה: שכחת קמה: שאם שכח זרע אחת לקצור קמ"ל עלה "דלא תשוב לקחתו" והכי משמע "ושכחת עומר" לא "ושכחת בשדה": נפקא להו · מבשדך ושכחת קרי ביה שכחה אחת קלת שדהו: שלפו עומרין לתוך שדה חבירו · שנשבה הרוח והרימה את העומרין מן האחן והליפתן לתוך שדה חבירו ושכחן כשבור שאינו שלו נפקא מבשדך ולא בשדה חבירך דלא הוו שכחה: ורבנן · מיעוטא דשדה חבירו נפקא להו מדהוה ליה למכתב כי תקצור קצירך בשדה ושכחת' וכתיב בשדך": צפו עומרין לתוך שדהו · (ג) (שהיו) מוטלים על גבי אבן לו עמוד לו זו על זו: פרט לשצפו · וקא סלקא דעתך צפו ממש על גבי אבן לו על גבי עמוד: וליטעמיך לתוך שדה חבירו · צפו על גבי אבן הוא דמעיטו אבל מונחים לא מיעטו והא "בשדך" כתיב אלא הא דקאמר צפו לאו דוקא צפו על גוש דבר קאמר דאפי' מונחים על גבי קרקע נמי קאמר ליה שכחה והא דקאמר צפו דלא משכחת עומרין לתוך שדה חבירו אלא בצפו שברוח מצפון על האבן ומביאתן לשם: שהחזיק בו להוליכו לעיר · ס"ל הפתא דאורחא דמילתא נקט ולאו דוקא: זכה ביה · ואם לא היו שכחה דבעינן שכוח מעיקרו כדאמר בב"מ בפרק קמא (דף י"ט): מפני שהוא צף · שהוא פטור על שהחזיק בו כאילו היה עודנו צף מעל הקרקע ומונח בידו: הריני כבן עזאי בשוקי טבריא · יוסי אחד היה דעתו לגולה אמר הריני כאן בפומבדיתא מוכן להשיב דבר לשואל בעומק ובחריפות כבן עזאי שהיה חריף ודורש בשוקי טבריא: שני חללים זה על גב זה · והאחד משוך להלן מחבירו מעט ואם תמדוד מזה יקרב לעיר אחת ואם תמדוד מחבירו יקרב לעיר אחרת: ולא מזה מודד כו' · וה"ה דמיבעיא ליה נמי לו דלמא מין במינו לא הוי טמון, מין במינו לא הוי צף, ומסתיים מודד אלא שהוא בכלל אלו: תניתוה

ר"ל לא משמע ליה: ס"ל ע"ב ד"ה מכלל דלא סמיך עמון מא: ר ג מיי' פ"ג מהלכות ממרים הלכה ה והלי ז סמג לאין קסב: ש ד מיי' פ"ג מהלכות סנהדרין הלכה ב: ת ה מיי' פ"ו מהל' בית הבחירה הלכה יא: יא ו מיי' פ"ה מהלכות מתנות עניים הל' ח: יב ז מיי' שם פ"ח הל' ו: יג ח ט מיי' שם הלכה ה: יד י מיי' שם הלכה ד וע"ש: טו כ מיי' פ"ע מהלכות רוצח הלכה י:

עין משפט נר מצוה

הגהות הב"ח

(ה) גמ' שכח מעייניה דקרא דכתיב כי ימצא חלל כל היכא וכו' ומר בשדה שכחה דומיא דקציר: (ו) שם קצירך בשדך ושכחת וכו' יהודה: (ז) רש"י ד"ה לפו וכו' שדהו שמוטלין כגל בגרנה ותיבת שהיו נמחק:

גליון השי"ס

גמ' ולאו הן ולא שלוחיהן · עיין יבמות דף קא ע"ב תוד"ה ובקידו לו ובערכין דף כ ע"א תוד"ה קרבנו: שם בכא מעייניו' דקרא · מכות דף ח ע"ב ערכין דף ל ע"ב:

מה

[סנהדרין יח כל הפרק]

[מכות יד. סנהדרין כ: יד:]

[ר"ה ל"ב ע"ב]

[ר"ה ל"ב ע"ב]

[ר"ה ל"ב ע"ב